

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
АПЕЛАЦИОНИ СУД БРЧКО ДИСТРИКТА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
Број: 96 о Пр 138343 21 Пжп
Брчко, 14.12.2021. године

Апелациони суд Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, у вијећу састављеном од судија Иље Клаић као предсједника вијећа, Срђана Недић и Маиде Ковачевић као чланова вијећа, уз учествовање Љиљане Лукић као записничара, у прекршајном поступку против окривљених „Denap & Co“ д.о.о. Брчко дистрикт Босне и Херцеговине и Д.Л. из Б., због прекршаја из члана 38. став 2. и члана 39. став 5. Закона о порезу на додату вриједност Босне и Херцеговине („Службени гласник Босне и Херцеговине“ број 9/05, 35/05, 100/08 и 33/17), одлучујући о жалби браниоца окривљеног правног лица, Предрага Хербез, адвоката из Бања Луке, поднесеној против рјешења Основног суда Брчко дистрикта Босне и Херцеговине број 96 о Пр 138343 21 Пр од 04.10.2021. године, на сједници вијећа одржаној дана 14.12.2021. године, донио је следеће

Р Ј Е Ш Е Њ Е

Одбија се као неоснована жалба браниоца окривљеног „Denap & Co“ д.о.о. Брчко дистрикт Босне и Херцеговине и рјешење Основног суда Брчко дистрикта Босне и Херцеговине број 96 о Пр 138343 21 Пр од 04.10.2021. године, потврђује.

Образложење

Рјешењем Основног суда Брчко дистрикта Босне и Херцеговине број 96 о Пр 138343 21 Пр од 04.10.2021. године, окривљени „Denap & Co“ д.о.о. Брчко дистрикт Босне и Херцеговине оглашен је одговорним да је, као обвезник индиректних пореза, радњама описаним у изреци наведеног рјешења, починио прекршај из члана 38. став 2. и члана 39. став 5., кажњив по члану 67. став 1. тачка 3. Закона о порезу на додату вриједност Босне и Херцеговине, па му је суд, примјеном наведеног законског прописа, те чланова 12. ставови 3. и 14. Закона о прекршајима Брчко дистрикта Босне и Херцеговине („Службени гласник Брчко дистрикта Босне и Херцеговине“, број 24/07, 6/12, 11/12 и 29/16), за необрачунавање ПДВ-а за период април мјесец 2019. године утврдио новчану казну у износу од 3.000,00 КМ, за мај мјесец 2019. године утврдио новчану казну у износу од 6.000,00 КМ и за јун мјесец 2019. године утврдио новчану казну у износу од 1.500,00 КМ и изрекао јединствену новчану казну у износу од 8.000,00 КМ.

Изречену новчану казну окривљени је дужан платити у року од 2 (два) мјесеца од дана правоснажности рјешења.

Такође, окривљени Д.Л. оглашен је одговорним да је, као одговорно лице у правном лицу, радњама описаним у изреци наведеног рјешења, починио прекршај из члана 38. став 2. и члана 39. став 5., кажњив по члану 67. став 2. у вези са ставом 1. тачка 3. истог члана Закона о порезу на додату вриједност Босне и Херцеговине, па му је суд, примјеном наведеног законског прописа, те чланова 12. став 3., 14. и 15. Закона о прекршајима Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, изрекао условну осуду, којом је за необрачунавање ПДВ-а за период април мјесец 2019. године утврдио новчану казну у износу од 3.000,00 КМ, за мај мјесец 2019. године утврдио новчану казну у износу од 6.000,00 КМ и за јун мјесец 2019. године утврдио новчану казну у износу од 1.500,00 КМ, па утврдио јединствену новчану казну у износу од 8.000,00 КМ, а која се неће извршити уколико окривљени у року од 1 (једне) године не почини нови прекршај.

Истим рјешењем окривљени су обавезани да плате трошкове прекршајног поступка у износу од по 100,00 КМ у року од 8 (осам) дана од дана правоснажности рјешења.

Против наведеног рјешења жалбу је поднио бранилац окривљеног „Denan & Co“ д.о.о. Брчко дистрикт Босне и Херцеговине, адвокат Предраг Хербез (у даљем тексту бранилац окривљеног правног лица) због:

- битних повреда одредаба прекршајног поступка,
- повреде материјалног прописа о прекршају и
- одлуке о санкцији,

с приједлогом да овај суд уважи жалбене разлоге и поступи у складу са одредбом члана 75. Закона о прекршајима Брчко дистрикта Босне и Херцеговине или у складу са одредбом члана 76. истог Закона.

Управа за индиректно опорезивање Босне и Херцеговине, регионални центар Тузла (у даљем тексту овлашћени орган) у одговору на жалбу оспорава основаност жалбених навода браниоца окривљеног правног лица, наводећи да је рјешење првостепеног суда правилно и законито, те предложио да суд жалбу одбије као неосновану.

Овај суд је испитао првостепено рјешење у складу са чланом 306. Закона о кривичном поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, а у вези са чланом 9. став 2. Закона о прекршајима Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, односно у границама жалбених навода и по службеној дужности да ли је на штету окривљеног повријеђен материјални пропис о прекршају и одлучио је као у изреци овог рјешења, а из следећих разлога:

Жалба браниоца окривљеног правног лица је неоснована.

Првостепени суд је током доказног поступка извео све доказе који су предложени, те извршио увид у достављену материјалну документацију. Након што су проведени сви предложени докази, а о чему говори на трећој страни побијаног рјешења, првостепени суд је извршио пажљиву оцјену свих проведених доказа, цијенећи исте појединачно и у вези са осталим доказима, те на основу такве оцјене доказа дошао до чињеничног утврђења на којем је

засновао своје увјерење о прекршајној одговорности окривљеног правног лица и одговорног лица у правном лицу. О свему наведеном првостепени суд је дао увјерљиве разлоге који указују на правилност и законитост одлуке коју је донио.

Не могу се прихватити тврдње браниоца окривљеног правног лица да првостепени суд није могао своју одлуку засновати на Записнику о контроли овлашћеног органа од 11.12.2019. године, Рјешењу овлашћеног органа од 17.03.2020. године и Рјешењу директора овлашћеног органа од 05.08.2021. године, јер није правилно цијенио налаз и мишљење сталног судског вјештака економске струке Рамиза Бечић који је неспорно утврдио да окривљено правно лице није требало бити додатно задужено у складу са Законом о порезу на додату вриједност Босне и Херцеговине и да је исто исправно обрачунало додатни ПДВ на вриједност фактура које су биле предмет контроле од стране овлашћеног органа, односно да је у оваквој ситуацији када са једне стране постоје одлуке овлашћеног органа, а са друге стране налаз и мишљење сталног судског вјештака економске струке, суд требао примијенити начело „*in dubio pro reo*“.

Ово из разлога што је наведена пореска рјешења, на којима је између осталог првостепени суд засновао своју одлуку, окривљени могао оспоравати у проведеном пореском управном поступку пред овлашћеним органом, односно у том поступку указивати на евентуалне нејасноће, незаконитости или неправилности рјешења којим му је утврђен разрез индиректног пореза, због додатно уврђене ПДВ обавезе. Наведену могућност је порески обвезник у проведеном пореском поступку у коначном и користио, јер је другостепени орган управе у саставу овлашћеног органа (прво шеф Одсјека за порезе, а потом и директор Управе за индиректно опорезивање Босне и Херцеговине) одбио жалбе окривљеног правног лица као неосноване. Имајући то у виду, овај суд није овлашћен да преиспитује законитост и правилност пореског рјешења, односно да испитује да ли је овлашћени орган у управном поступку правилно утврдио чињенично стање и на исто правилно примијенио материјално право. У прекршајном поступку суд је утврдио да је окривљени својим радњама остварио обиљежја бића прекршаја која су прописана релевантним одредбама Закона о порезу на додату вриједност Босне и Херцеговине, а за која је оглашен одговорним.

С тим у вези, не могу се прихватити жалбени наводи браниоца окривљеног правног лица да суд није правилно цијенио налаз и мишљење сталног судског вјештака економске струке Рамиза Бечић, јер поменути вјештак у свом мишљењу од 23.08.2021. године (а код кога је остао и приликом давања исказа на усменом претресу 23.09.2021. године) наводи да је „утврдио да је окривљено правно лице своју услугу пружало ван територија Босне и Херцеговине, а што је у складу са чланом 15. став 2. тачка 2. Закона о порезу на додату вриједност Босне и Херцеговине...које су услуге чланом 26. став 1. тачка 7. Закона о порезу на додату вриједност Босне и Херцеговине ослобођене од плаћања ПДВ-а...што и јесте случај код окривљеног правног лица“, као и да „и уколико би се требао обрачунати ПДВ на услугу коју је извршило окривљено правно лице исту вриједност фактуре су царински службеници приликом царињења увозних добара требали укључити у

царинску основицу за обрачун ПДВ-а приликом увоза добара, те самим тим би обвезник ПДВ-а по основу увоза требала бити фирма Фабрика Цемента Лукавац“. Наведено упућује на закључак да се вјештак није бавио искључиво питањима из области своје струке, већ правним питањима, то јест питањима која се односе на примјену релевантних правних норми Закона о порезу на додату вриједност Босне и Херцеговине, а што у сваком случају не може бити задатак вјештака економске струке.

Дакле, првостепени суд је на правилно утврђено чињенично стање, примијенио релевантне одредбе Закона о порезу на додату вриједност Босне и Херцеговине и правилно утврдио да је „Denap & Co“ д.о.о. Брчко дистрикт Босне и Херцеговине својим радњама остварило сва обиљежја бића прекршаја које му је овлашћени орган ставио на терет, односно да није извршило обрачун излазног ПДВ-а на услуге извршене у Босни и Херцеговини, чиме је остварило сва обиљежја бића прекршаја из члана 38. став 2. и члана 39. став 5. Закона о порезу на додату вриједност Босне и Херцеговине, кажњив по члану 67. став 1. тачка 3. Закона о порезу на додату вриједност Босне и Херцеговине, тако да, супротно жалбеним наводима браниоца окривљеног правног лица, није било мјеста да суд у конкретном случају примијени начело „*in dubio pro reo*“.

Надаље, овај суд је оцијенио неоснованим и жалбене наводе браниоца окривљеног правног лица да је исти био у неотклоњивој стварној заблуди, јер је погрешно сматрао да је његов обрачун ПДВ-а извршен на законит начин, односно да је исти поступао у складу са својим тумачењем законских прописа.

У погледу истакнутих жалбених навода браниоца окривљеног правног лица ваља подсетити да је одредбом члана 3. став 3. Закона о прекршајима Брчко дистрикта Босне и Херцеговине прописано да је нехат учиниоца довољан да се учинилац сматра одговорним за прекршај, осим ако је одредбама о прекршајима прописано да ће учинилац бити кажњен за дјело учињено искључиво с умишљајем. Из наведеног произилази да је примаран облик одговорности учиниоца прекршаја нехат.

С тим у вези, за извршење конкретног прекршаја за који је окривљено правно лице оглашено одговорним није прописано да ће учинилац бити кажњен за прекршај учињен искључиво са умишљајем, односно у овом случају нехат учиниоца је довољан да се исти сматра одговорним за прекршај. Надаље, за постојање кривичноправног института неотклоњиве стварне заблуде одредба члана 39. став 2. Кривичног закона Брчко дистрикта Босне и Херцеговине („Службени гласник Брчко дистрикта Босне и Херцеговине“, број 19/20, пречишћени текст), који се на основу одредбе члана 9. став 1. Закона о прекршајима Брчко дистрикта Босне и Херцеговине сходно примјењује у прекршајном поступку, прописује да је стварна заблуда неотклоњива ако извршилац у вријеме извршења кривичног дјела није био свјестан неког његовог законом прописаног обиљежја, или је погрешно сматрао да постоје околности према којима би, да су оне стварно постојале, то дјело чиниле дозвољеним. Ставом 3. истог члана Кривичног закона Брчко дистрикта Босне и Херцеговине прописано је да ће постојати кривично дјело учињено из нехата ако је извршилац био у стварној заблуди из нехата и ако

закон за то кривично дјело прописује кажњавање и за нехат. Дакле, неотклоњива стварна заблуда ће постојати када учинилац није био дужан да има, нити је могао имати правилну представу о дјелу које је учинио, док ће у супротном постојати отклоњива стварна заблуда, која је резултат нехата самог учиниоца, што значи да је он био дужан и могао имати правилну представу о дјелу које је учинио, па је због тога и одговоран за учињено дјело ако закон за то дјело прописује кажњавање и за нехатно извршење.

С обзиром да је за извршење прекршаја за који је окривљено правно лице у конкретном случају оглашено одговорним довољан нехат, а како је исти био дужан и могао имати правилну представу о прекршају који је учинио (отклоњива стварна заблуда), односно био дужан да у складу са релевантним одредбама Закона о порезу на додату вриједност Босне и Херцеговине правилно изврши обрачун излазног ПДВ-а и потом изврши плаћање истог, онда нису од утицаја на прекршајну одговорност окривљеног правног лица наводи браниоца да је окривљени „погрешно сматрао да је његов обрачун ПДВ-а извршен на законит начин“ и „да је поступао у складу са својим тумачењем законских прописа“, нити овакви наводи на било који начин указују на постојање кривичноправног института неотклоњиве стварне заблуде на страни окривљеног правног лица у овом случају. Када би се прихватио став браниоца окривљеног правног лица да сваки обвезник индиректног пореза има могућност слободног тумачења законских прописа и да наведено представља околност која искључује одговорност за прекршај, онда би се са правом могло поставити питање у којим случајевима би уопште било могуће утврдити да је порески обвезник починио прекршај, односно да је прекршајно одговоран.

Такође, за овај суд нису прихватљиви ни жалбени наводи браниоца окривљеног правног лица да је првостепени суд погрешно примијенио одредбу члана 12. став 3. и став 4. Закона о прекршајима Брчко дистрикта Босне и Херцеговине.

Наиме, према наведеној одредби Закона о прекршајима Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, суд може учиниоцу ублажити новчану казну у законом прописаним границама када утврди да постоје нарочито олакшавајуће околности које указују да се и са ублаженом новчаном казном може постићи сврха кажњавања, док је ставом 4. истог члана Закона о прекршајима Брчко дистрикта Босне и Херцеговине (између осталог) прописано да се новчана казна за правно лице не може прописати у износу нижем од 500,00 КМ.

Одредбом члана 67. став 1. тачка 3. Закона о порезу на додату вриједност Босне и Херцеговине прописано је да порески обвезник који не обрачуна и не плати или погрешно обрачуна и плати ПДВ у складу са ставом 2. члана 38. и ставом 5. члана 39. овог закона биће новчано кажњен у износу од 50% од неплаћеног или погрешно обрачунатог износа, а минимално у износу од 100,00 КМ. Како у конкретном случају окривљено правно лице није извршило обрачун излазног ПДВ-а на услуге извршене у Босни и Херцеговини, онда је, по оцјени овог суда, правилно првостепени суд, цијенећи олакшавајуће околности на страни окривљеног правног лица (у

цјелости измирено дуговање по основу необрачунатог и неплаћеног ПДВ-а и ранија некажњаваност), а у одсуству отежавајућих околности, правилно примијенио одредбу члана 12. став 3. Закона о прекршајима Брчко дистрикта Босне и Херцеговине и окривљеном правном лицу ублажио новчану казну, односно утврдио појединачне новчане казне испод Законом о порезу на додату вриједност Босне и Херцеговине прописаног фиксног износа (50% од необрачунатог ПДВ-а). Тако је утврдио новчане казне за мјесец април у износу од 3.000,00 КМ, мјесец мај у износу од 6.000,00 КМ и мјесец јун у износу од 1.500,00 КМ, те изрекао јединствену новчану казну у износу од 8.000,00 КМ. Изречена санкција је и по оцјени овог суда у потпуности адекватна тежини почињеног прекршаја и прекршајној одговорности окривљеног правног лица. По увјерењу овог суда, управо изреченом новчаном казном ће се у потпуности постићи сврха кажњавања, како на плану генералне, тако и на плану специјалне превенције. Ваља нагласити да је неприхватљиво позивање браниоца окривљеног правног лица на став 4. члана 12. Закона о прекршајима Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, с обзиром да је истим (између осталог) одређен најнижи износ новчане казне од 500,00 КМ који се може прописати за правно лице, што не представља обавезу суда да у сваком конкретном случају након ублажавања изриче казну у наведеном износу, како то неосновано бранилац окривљеног правног лица потенцира у жалби.

Ирелевантни су и жалбени наводи браниоца окривљеног правног лица да се поставља питање сврхе вођења предметног прекршајног поступка, с обзиром да је прије покретања прекршајног поступка плаћен комплетан износ додатно утврђеног ПДВ-а у износу од 93.418,00 КМ. Ово стога, јер чињеница да је окривљено правно лице након што је Записником о контроли овлашћеног органа од 11.12.2019. године утврђено да окривљено правно лице није обрачунало и платило ПДВ, исти износ дана 14.02.2020. године (како произилази из извода „Комерцијалне банке“ а.д. Бања Лука) измирило у цјелости, не ослобађа га прекршајне одговорности. Чињеница да је накнадно отклонио неправилности, нема утицаја на то да су се претходно радњама окривљеног правног лица остварила сва обиљежја бића прекршаја из члана 38. став 2. и члана 39. став 5. Закона о порезу на додату вриједност Босне и Херцеговине, кажњив по члану 67. став 1. тачка 3. истог Закона. Са друге стране, како је већ раније поменуто, наведену чињеницу да је окривљено правно лице у цјелости измирило дуговања по основу необрачунатог и неплаћеног ПДВ-а првостепени суд је правилно цијенио као олакшавајућу околност, те уз околност да нема података о ранијем кажњавању, примјеном одредбе члана 12. став 3. Закона о прекршајима Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, окривљеном правном лицу утврдио појединачне новчане казне испод Законом о порезу на додату вриједност Босне и Херцеговине прописаног минимума и потом изрекао јединствену новчану казну.

Будући да првостепени суд приликом доношења побијаног рјешења није починио пропусте на које бранилац окривљеног правног лица неосновано указује, нити повреде материјалног прописа о прекршајима, на које овај суд пази по службеној дужности, жалбу браниоца окривљеног правног лица одбио је као неосновану, а првостепено рјешење потврдио.

Били су то разлози због којих је одлучено као у изреци овог рјешења, а на основу члана 74. Закона о прекршајима Брчко дистрикта Босне и Херцеговине.

ЗАПИСНИЧАР

Љиљана Лукић

ПРЕДСЈЕДНИК ВИЈЕЋА

Иљо Клаић